

Схема оцінювання тесту з української мови та літератури – 12 клас, 2017 р.

Тестові завдання	Можливі варіанти відповідей	Схема оцінювання
<p>1. Спираючись на текст, дайте відповіді на питання одним складним реченням.</p>	<p>а) На очах учителя Хоми Романовича бриніла сльоза, тому що він, дивлячись на собор, пригадав роки заслання на Магадані.</p> <p>б) Собор побудували повержені запорожці (запорізькі козаки) у Великому Лузі, у потьомкінські часи, коли зруйнували Січ.</p> <p>в) Воздвигнути собор було ухвалено для того (тому), щоб у цій споруді на віки піднісся незломлений козацький дух, щоб воля сяяла у небі.</p>	<p>Усього 6 б. * По 1 б. за кожен правильну відповідь + 1 б. за кожне правильно побудоване складне речення.</p>
<p>2. Сформулюйте і запишіть одним складним реченням головну думку прочитаного уривку.</p>	<p>Головна думка уривку полягає в тому, що козацький дух є незламним, а воля нескореною.</p>	<p>Усього 2 б. 2 б. за правильне визначення головної думки.</p>
<p>3. Запишіть подані словосполучення, замінивши виділені слова синонімами з тексту:</p>	<p>а) переповідати занадто палко – запально; б) одяг землеробів – гречкосіїв; в) одяг повсякденна – щоденна; г) кмітливий хлоп'як – тямковитий; г) у плавнях юнак заснув – задрімав; д) маківки собору – бані.</p>	<p>Усього 3 б. По 0,5 б. за кожний правильно дібраний синонім.</p>
<p>4. Яка роль художніх засобів у наведеному уривку? Дайте відповіді окремими реченнями, проаналізувавши щонайменше чотири різновиди тропів. Проілюструйте їх прикладами з тексту.</p>	<p>1) персоніфікація (уособлення): Автор використовує уособлення: <i>собор ... піднісся в небо, сумовита рада, дух буде жити</i>, що дає змогу сприйняти поетичне олюднення собору, козацької ради та духу.</p> <p>2) епітети: Епітети «<i>сухенький, сивий учитель</i>» сприяють емоційному сприйняттю не тільки зовнішнього, а і внутрішнього світу героя. Епітет «<i>чорна жалоба</i>» посилює психологічний стан повержених козаків. Епітет «<i>буйночервоні шаровари</i>» посилює нескорений дух повержених козаків. А також: <i>незломлений дух, свята споруда, білий світ</i> та інші.</p> <p>3) порівняння: Порівняння «<i>виник, мов із легенди</i>» допомагає читачеві уявити дивовижність, чародійність, загадковість, незвичайність виникнення у Великому Лузі цього храму. Порівняння «<i>з очима великими, як натхнення</i>» характеризує юнака як надзвичайно обдарованої та талановитої людина.</p>	<p>Усього 8 б. По 1 б. за кожний правильно дібраний різновид тропів + 1 б. за правильне тлумачення.</p>

	<p>Порівняння «<i>перевдягалися, як оточенці</i>» підкреслює незвичайний стан повержених козаків, які вимушені були переховуватися, та інші.</p> <p>4) метафора: Метафора «<i>кулясті бані собору засяяли блакиттю</i>» сприяють уявленню невмирущого, вічного, як блакитне небо, образу волелюбного духу. <i>Жалоба ряс (синектоха як різновид метафори),</i> <i>Буйночервоні шаровари,</i> <i>Пойнялися сльозою (синектоха),</i> <i>На Магадані побував</i> та інші.</p> <p>5) обрамлення: Розповіддю учителя починається і закінчується уривок.</p>	
5. Замініть цифри словами:	<p>1) Із двомастами шістдесятьма п'ятьма запорожцями до Великого Луги прибув і писар.</p> <p>2) Перед ста сімдесятьма шістьма реставраторами собору стояло непросте завдання.</p>	Усього 4 б. По 2 б. за кожен правильно написаний числівник.
6. Запишіть слова, знявши ризику.	На добраніч, до побачення, будь ласка, східнослов'янський, суспільно необхідний, червоногарячий, день у день, споконвіку, раз у раз, немовбито, віч-на-віч.	Усього 5 б. 0,5 б. за кожен правильну відповідь.
7. На місці крапок вставте, де потрібно, пропущені літери.	Безвітряно. Чистими росами умиваються медвянисті акації. Зачіплянська вуличка Весела купається у сонячному промінні. Пахне зачіплянська вуличка Весела. Споришем затяглась під парканами, а посередині пухкий килим пилюки, і по ньому легко пахнуть студентські, розбиті на тренуваннях кеди. Для нього, для Баглая-молодшого, тут епіцентр життя. Тут чутніше, ніж будь-де, промовляє до тебе навколишній світ своєю мудрою нічною тишею, химерною рослинною в'яззю на відбілених місяцем шлакових стінах. Вночі, при місяці більше, ніж удень, вражає тебе оце розкошисте зачіплянське бароко з кетяжистих акацій та виноградного буйнолістя (За О. Гончарем).	Усього 5 б. По 0,25 б. за кожен правильно вставлену літеру.
8. Вставте, де потрібно, пропущені розділові знаки.	Все змінилося, розрослося, переплелось, і в усьому, в єдності всього – гармонія. І самий смисл буття чи не в тому, щоб пити красу цих ночей, жити у мудрій злагоді з природою, знати насолоду праці й поезію людських взаємин? І щоб навчитися цим дорожити, відчути потребу все це берегти... Спочиває Весела, натрудившись, нагаласувавшись за день, розметавши натовпи своїх сірих, канючливих клопотів. Міцно спить під наркозом акацій, що аж до відчинених вікон звисають своїм рясним сріблястим суцвіттям. Не видно ні веранд, ні парканів, ні нужників – все повите нічними фантазіями акацій, химер'ям тіней. Тиша, сон і цвіт. Щось є чаклунське в тасмничості нічного цвітіння, в місячнім мареві й тиші цих світлих	Усього 5 б. По 0,25 б. за кожний правильно вставлений розділовий знак.

	акацієвих ночей. Все у спочинку: дихають повно легені неба, височить над селищем собор, чатує зачіплянські сні й сновидіння (За О. Гончарем).	
9. Відредагуйте речення.	<p>1) Коли я повернувся додому, в мене знову з'явився гарний настрій, адже я згадав, як брав участь в торішніх заходах (заходах минулого року). Чи: Повернувшись додому, я відчув гарний настрій, адже згадав, як брав участь в торішніх заходах (заходах минулого року).</p> <p>2) Не заважайте оратору (тому, хто виступає) своїми розмовами, змініть ставлення до культури, як до менш важливої справи (галузі, сфери), ніж (як) економіка.</p> <p>3) Наступним виступить учень, спортсмен, дуже здібний, перспективний, який протягом трьох років захищає честь школи.</p>	Усього 12 б. По 1 б. за кожен правильну відповідь
10. Дайте відповіді на питання.	<p>1. Автор твору «Собор»: А Олесь Гончар;</p> <p>2. Твір за жанром: А проблемно-філософський роман (роман-застереження);</p>	Усього 2 б. По 1 б. за кожен правильну відповідь.
11. Установіть відповідність між твором та його героями, з'єднавши стрілочками відповідні рядки.	<p>Ю. Яновський «Вершники» —> Фрунзе, Мусій, Чабан, Адаменко, Чубенко.</p> <p>У. Самчук «Марія» —> Гнат, Корній, Марія, Максим, Лаврін</p> <p>О. Коломієць «Дикий Ангел» —> Платон Микитович, Уляна, Павлик, Крячко</p>	Усього 3 б. По 1 б. за кожен правильну відповідь.
12. Напишіть листа до одного з улюблених героїв твору, який ви вивчали у 12 класі (5–6 речень).		Усього 10 б. 6 б за зміст +3 б. за правильну побудову тексту + 1 б. за дотримання стилю епістолярного жанру.
13. Як засуджено в романі «Собор» кар'єризм та нігілістичне ставлення до рідної історії та культури? Дайте відповідь трьома складними реченнями з сурядним, підрядним і	Володька Лобода – породження доби. Він не має нічого святого у серці: у нього немає ні жінки, ні дітей, ні звичаїв батьківських, ні любові, ні пам'яті. Він не працює, а імітує працю, не мислить, а вигадує, тому немовби добрі наміри повертаються до людей злом. Його душа безнадійно паралізована «наркотиком владолубства», він навіть батька здає в будинок престарілих.	Усього 8 б. За зміст 5 б. + 3 б. правильну побудову кожного речення.

<i>безсполучниковим зв'язком.</i>		
14. <i>Висловте власні міркування у формі есе, спираючись на слова вчителя «Собори душ своїх бережіть, друзі... Собори душ!» (12–15 речень).</i>		Усього 17 б.: 12 б. за зміст (розкриття теми) + 3 б. за правильну побудову тексту + 2 б. за логіку викладення думок.
15. <i>Запишіть 5 відомих вам обрядів і ритуалів зимового календарного циклу українського народу.</i>	Ворожіння на Андрія та Катерини; святвечірні обряди: приготування оселі, Дідух, вечеря в родинному колі, 12 страв, ритуали з кутею, закликання «Морозу» та інших природних сил, задобрення духів предків, ритуали зі свійськими тваринами, носіння вечері на Святвечір, колядування, Щедрий вечір, щедрування, маланкування, обряд водіння Кози, освячення води на Йордана та інші.	Усього 5 б. По 1 б. за кожен правильну відповідь.
16. <i>Запишіть народні рослинні символи України і поясніть їх значення (щонайменше 5).</i>	<i>Калина</i> – символ рідної землі, отчого дому, безсмертя України, а також дівочої краси, ніжності, кохання, щастя тощо. <i>Верба</i> – символ краси, безперервності життя, всевітнього дерева, роду тощо. <i>Дуб</i> – символ мужності, незламності, непохитності, родючості, довголіття тощо. <i>Деревій</i> – символ нескореності, незламності тощо <i>Барвінок</i> символізує віру у свої сили, непереможну силу природи, кохання, вірної і взаємної любові, краси, пам'яті, материнської любові тощо. <i>Тополя</i> – символ дівочої краси, вірності, рідної землі тощо. <i>Полин</i> – символ печалі, гіркоти життя, оберіг від злих сил тощо. <i>Безсмертник</i> – символ життя і здоров'я тощо <i>Мак: квітка</i> – символ пам'яті, молодості і краси та їх скороминучості; маківка – символ єдності народу, безконечності всевіту тощо.	Усього 5 б. По 1 б. за кожен правильну відповідь.

Усього 100 б.

* За кожен помилку, допущену в тесті, знімається 0,25 б.